

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie E. S. i P. S.
skazanych za czyn z art. 280 § 1 k.k. i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
w dniu 14 lipca 2022 r.,
kasacji wniesionych przez obrońcę skazanych
od wyroku Sądu Okręgowego w L.
z dnia 17 listopada 2021 r., sygn. akt V Ka [...]
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w L.
z dnia 23 lutego 2021 r., sygn. akt II K [...]

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadne;
2. obciążyć skazanych kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego w częściach równych.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 lutego 2021 r., sygn. akt II K [...], Sąd Rejonowy w L. uznał oskarżonych E. S. i P. S. za winnych czynu wyczerpującego dyspozycję art. 280 § 1 k.k. i za czyn ten na mocy art. 280 § 1 k.k. skazał E. S. na karę 2 lat pozbawienia wolności, zaś P. S. na mocy art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 37 b k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz jednocześnie na karę roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Na mocy art. 46 § 1 k.k.

zasądził od oskarżonych solidarnie na rzecz pokrzywdzonego J. G. kwotę 300 zł tytułem naprawienia szkody w całości. Nadto w wyroku tym E. S. uznano także za winną czynu wyczerpującego dyspozycję art. 189 § 1 k.k. i za czyn ten, na mocy art. 189 § 1 k.k. skazano ją na karę czterech miesięcy pozbawienia wolności, a jako karę łączną orzeczono wobec niej dwa lata pozbawienia wolności. W wyroku tym orzeczono również o zaliczeniu na poczet wymierzonej oskarżonej E. S. kary pozbawienia wolności okresu jej rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie.

Wyrok ten w całości zaskarżył obrońca oskarżonych podnosząc zarzuty:

„1. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść zapadłego orzeczenia, a mianowicie:

- art. 7 k.p.k. w zw. z 410 k.p.k.- poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów oraz dokonanie dowolnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, powierzchowną ocenę dowodów z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania, polegającą na nieuzasadnionym uznaniu, że:

a) wersja wydarzeń prezentowana przez oskarżonych nie polega na prawdzie, przy jednoczesnym uznaniu za prawdziwą wersji pokrzywdzonego, podczas gdy z okoliczności sprawy wynika, że J. G. wielokrotnie podawał nieprawdziwe informacje co do zachowania osób współzamieszkujących, co zostało potwierdzone w zeznaniach wszystkich świadków przesłuchanych w sprawie

b) oparcie się przez Sąd w całości na opinii biegłego psychologa M. N. w sytuacji, gdy Sąd I instancji wywołując tę opinię zwrócił się do Sądu Okręgowego w L. z wnioskiem o wypożyczenie akt postępowania II K [...] przedstawionych temu Sądowi wraz z apelacją, celem wykonania przez Sąd I instancji w niniejszej sprawie kserokopii opinii psychologicznej dot. J. G. i przekazanie jej biegłemu M. N. celem wykorzystania, podczas gdy ta opinia (ani jej kserokopia) nie znajduje się w aktach sprawy II K [...], nie została również ujawniona w trybie art. 410 k.p.k., wobec czego nie można dokonać jej oceny jako dowodu, jak również zweryfikować na ile jest ona zbieżna z opinią wydaną 15.05.2020 r. przez biegłego do niniejszej sprawy oraz

- art. 366 k.p.k. poprzez niepodjęcie przez Sąd inicjatywy dowodowej z urzędu polegającej na niedopuszczeniu dowodu z zeznań świadka N. W., podczas gdy w toku zeznań wielu świadków zostało ujawnione, że P. S. w dniu rzekomego

zdarzenia przebywał poza L., na spotkaniu z N. W. i zasadnym było zweryfikowanie tej informacji jako mającej kluczowe znaczenie dla ponoszenia odpowiedzialności karnej przez oskarżonego P. S., wbrew uznaniu przez Sąd meriti, iż alibi P. S. jest nieweryfikowalne;

2. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, mający wpływ na jego treść, polegający na

- błędnym przyjęciu przez Sąd, że oskarżeni dopuścili się zarzucanych im czynów, pomimo braku dowodów na uznanie ich winnymi;
- zupełne pominięcie przez Sąd - a sygnalizowane przez oskarżoną w jej wyjaśnieniach złożonych na rozprawie - motywacji kierującej pokrzywdzonym, związanej z prowadzonymi dwoma postępowaniami karnymi przeciwko pokrzywdzonemu, w których pokrzywdzonymi byli oskarżeni oraz T. G.;
- błędne uznanie przez Sąd, że zeznania J. G. zasługują na wiarę, podczas gdy wszystkie dowody osobowe temu przeczą, a nadto pominięcie w tym zakresie przez Sąd wniosków płynących z faktów, iż przeciwko J. G. toczyły się postępowania karne w związku z kradzieżami mienia należącego do oskarżonych, jak również znęcania się, w tym został on skazany i objęty dozorem kuratora, co nie pozwala przyjąć, że zeznania pokrzywdzonego są obiektywne i zgodne z prawdą;
- całkowite zbagatelizowanie podważania wiarygodności pokrzywdzonego przez wszystkich świadków zeznających w sprawie, w tym dzielnicowego A. N., pomimo obdarzenia wiarą w całości zeznań świadków Z. D., C. Z., K. K., A. N. oraz uznanie, że opinia o pokrzywdzonym w środowisku lokalnym nie ma dla sprawy znaczenia;
- nieobdarzenie walorem wiarygodności zeznań A. G. w części, w której podawał, że znajdował się w dniu 17.01.2019 r. w domu i żadne takie zdarzenie na osobie J. G. nie miało miejsca;
- odmówienie przez Sąd wiarygodności zeznaniom P. S. i A. G. w części, w której twierdzili, że oskarżeni nie dokonali zarzucanych im czynów, podczas gdy jedynym źródłem dowodowym potwierdzającym wersję wydarzeń pokrzywdzonego są zeznania samego J. G., a żaden z pozostałych świadków tego nie potwierdził;
- pominięcie i uznanie za nieprzydatne dla rozstrzygnięcia zeznań świadków K. A. oraz T. G. jako niebędących świadkami zdarzenia, podczas gdy kluczową

okolicznością w sprawie stała się wiarygodność pokrzywdzonego stanowiąca oś sprawy, uzależniona od jego negatywnego stosunku do oskarżonych;

- przyjęcie za całkowicie wiarygodną wersji wydarzeń prezentowanej przez pokrzywdzonego, podczas gdy jedynie jego zeznania potwierdzają jego wersję wydarzeń, a depozycje wszystkich pozostałych świadków całkowicie przeczą, ażeby zdarzenie w ogóle miało miejsce i wskazują na bardzo istotne zagadnienia przeczące możliwości uznania za wiarygodne twierdzeń pokrzywdzonego;

- zdeprecjonowanie wyjaśnień E. S. w części dotyczącej pozostawienia reszty pieniędzy z emerytury u rodziny i błędne przyjęcie, że oskarżona wypowiadała się o tej konkretnej wypłacie (z dnia 17.01.2021 r.), podczas gdy mówiła o ogólnej manierze pokrzywdzonego i ukrywania pieniędzy w różnych miejscach, a w konsekwencji niezasadne uczynienie z tego faktu jednej z głównych przesłanek skazania tej oskarżonej;

- popadnięcie w sprzeczność przez Sąd I instancji poprzez przyjęcie przez Sąd, że ustalenie czasu dokonania rzekomego rozboju pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy przy równoległym uznaniu za nieistotne wyjaśnień E. S. co do podjętej przez nią aktywności w tym dniu i chronologii wydarzeń”

Podnosząc te zarzuty obrońca wniósł o „uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie Sądowi Rejonowemu w L. z siedzibą w Ś. II Wydział Karny sprawy do ponownego rozpoznania, albowiem koniecznym jest przeprowadzenie przewodu sądowego w całości”.

W apelacji tej obrońca złożył także wniosek dowodowy o:

- „1. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka N. W., zam. Ł., B.- na okoliczność przebywania P. S. w dniu zdarzenia poza miejscem zamieszkania, niemożności dopuszczenia się zarzucanych mu czynów, wspólnego spotkania w L., braku winy oskarżonego, niewiarygodności pokrzywdzonego;
2. ustalenie przez Sąd i dołączenie do akt sprawy akt postępowań karnych toczących się przeciwko J. G., w których jako pokrzywdzeni występowali oskarżeni oraz T. G. (konkubent oskarżonej, syn J. G.), a następnie przeprowadzenie dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach tych postępowań od karty 1. do ostatniej — na okoliczności motywacji pokrzywdzonego, stosunku J. G. do pokrzywdzonych, okoliczności skazania J. G., warunków wykonywanego dozoru i jego przebiegu na

tle uwarunkowań rodzinnych, braku wiarygodności J. G., negatywnego nastawienia pokrzywdzonego do E. i P. S..”

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 17 listopada 2021 r. Sąd Okręgowy w L. uzupełnił postępowanie dowodowe i przesłuchał w charakterze świadka N. W..

Wyrokiem z dnia 17 listopada 2021 r. w sprawie o sygn. akt V Ka [...] Sąd Okręgowy w L. zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasacje od wyroku sądu odwoławczego złożyła obrońca obojga skazanych.

Działając jako obrońca skazanej E. S. skarżąca zarzuciła wyrokowi sądu odwoławczego *„rażące naruszenie następujących przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia:*

- art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny zeznań pokrzywdzonego J. G. polegającej na bezpodstawnym uznaniu przez Sąd I Instancji, iż w swoich zeznaniach konsekwentnie i wiarygodnie przedstawił on wszystkie wydarzenia jakie miały miejsce w dniu 17 stycznia 2019 roku, w sposób szczegółowy i konsekwentny opisał zachowanie oskarżonej a jego zeznania są logiczne i spójne, podczas, gdy prawidłowa analiza i ocena tych dowodów (zeznań oskarżonych i świadków), w kontekście pozostałych dowodów, które Sąd uznał za nieprzydatne lub niewiarygodne, powinna prowadzić do wniosku, że zeznania te złożyła osoba uzależniona od alkoholu, przejawiająca skrajnie negatywne nastawienie do oskarżonych z uwagi m.in. na postępowania sądowe p-ko J. G. ze skarg oskarżonej, a prezentowana przez pokrzywdzonego wersja wydarzeń stoi w wyraźnej opozycji do zasad doświadczenia życiowego oraz zeznań pozostałych, świadków;

- art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k., poprzez brak dokonania przez Sąd odwoławczy rzetelnej i pełnej kontroli instancyjnej w zakresie odnoszącym się do zarzutu apelacji wskazującego na naruszenie przez Sąd Okręgowy art. 7 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., art 7 k.p.k. i art. 2 § 2 k.p.k. tj. sprzeczne z wymienionymi przepisami, całkowicie bezkrytyczne zaakceptowanie przez Sąd jako pełnowartościowego dowodu opinii wydanego przez biegłego sądowego psychologa M. N. bez przeprowadzenia jakiejkolwiek merytorycznej kontroli istotnej treści tego dowodu wbrew temu, iż opinia ta jest wewnętrznie niespójna, biegły, wydając tą opinię nie wziął pod uwagę faktu, iż pokrzywdzony od wielu lat spożywa

alkohol co musi mieć zdecydowany wpływ na zdolności zapamiętywania przez pokrzywdzonego (wiedza notoryjna); ponadto wnioski końcowe opinii biegłego psychologa M. N. jakby nie zostały wzięte pod uwagę zarówno przez Sąd I instancji jako i Sąd II instancji — biegły zastosował oceniając pokrzywdzonego słów niedookreślonych, nie mogących się ostać w postępowaniu karnym; ponadto zdaje się, że oba Sądy nie dostrzegły, że biegły w swojej opinii stwierdził: „opiniowany J. G. jest osobą, której ogólny aktualny poziom funkcjonowania intelektualnego kształtuje się poniżej przeciętnej”;

- art. 170 § 1 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie przez Sąd II instancji wniosku dowodowego apelującego tj. wniosku zawartego w pkt 1 b apelacji z dnia 8 kwietnia 2021 roku tj. wniosku dowodowego o przeprowadzenie przez biegłego sądowego psychologa M. N. ponownej opinii J. G. w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy II K [...] prowadzonej przez Sąd Rejonowy w L., w których to dokumentach znajduje się opinia psychiatryczna pokrzywdzonego;

- art. 4 k.p.k. w zw. z art. 9 k.p.k. poprzez fakt, iż zarówno Sąd I instancji jak i Sąd II instancji nie powzięli z urzędu potrzeby zapoznania się ze sprawami, jakie toczą się pomiędzy oskarżoną a pokrzywdzonym co w sposób oczywisty ma duże znaczenie dla oceny relacji pomiędzy oskarżoną a pokrzywdzonym;

- art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny zeznań pokrzywdzonego J. G., wyjaśnień oskarżonych oraz wszystkich świadków, a także biegłego sądowego psychologa którzy zeznawali w postępowaniu zarówno przed Sądem I instancji jak również przed Sądem II instancji i uznanie przez oba Sądy, że zeznania J. G. — pomimo iż stoją w sprzeczności z całym materiałem dowodowym, są w pełni wiarygodne, zasługują na pełne uwzględnienie i stanowiły główną podstawę dla Sądu I instancji dla ustalenia stanu faktycznego sprawy; skarżąca wskazuje, iż zgodnie z orzecznictwem dowód — w tym przypadku — zeznania pokrzywdzonego J. G. stanowią jedyny dowód, że do zdarzenia, którego mieli się dopuścić oskarżeni — taki dowód powinien zostać poddany bardzo wnikliwej i wszechstronnej analizie i ocenie, która uwzględnia również wszystkie pozostałe dowody i okoliczności zgromadzone w sprawie (wyrok Sadu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 listopada 2017 r. II AKa [...]).”

Stawiając te zarzuty obrońca wniosła o „*uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania*”.

W odniesieniu do skazanego P. S. jego obrońca zaskarżyła wyrok „*na korzyść P. S. co do orzeczonej kary 6 miesięcy pozbawienia wolności (jak część tzw. kary mieszanej z art. 37b k.k.)*”, zarzucając zaskarżonemu wyrokowi „*rażące naruszenie następujących postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia*:

- *art. 5 § 2 k.p.k. przez zaabsorbowanie do prawomocnego wyroku rozstrzygnięcia - dokonanego przez sąd I instancji, dotyczącego niedającej się wątpliwości co do tego w jakich godzinach w dniu 17 stycznia 2019 roku P. S. nie było w domu w B. przy niedającej się usunąć wątpliwości co do godziny ewentualnego rozboju dokonanego rzekomo przez P. S.*

Ponadto do zaskarżonego wyroku wskazanego w petitum kasacji, mają w odpowiednim zakresie zarzuty wskazane poniżej a dotyczące rzekomego udziału matki P. S. w rzekomym przestępstwie rozboju:

- *7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny zeznań pokrzywdzonego J. G. polegającej na bezpodstawnym uznaniu przez Sąd I Instancji, iż w swoich zeznaniach konsekwentnie i wiarygodnie przedstawił on wszystkie wydarzenia jakie miały miejsce w dniu 17 stycznia 2019 roku, w sposób szczegółowy i konsekwentny opisał zachowanie oskarżonej a jego zeznania są logiczne i spójne, podczas, gdy prawidłowa analiza i ocena tych dowodów (zeznań oskarżonych i świadków), w kontekście pozostałych dowodów, które Sąd uznał za nieprzydatne lub niewiarygodne, powinna prowadzić do wniosku, że zeznania te złożyła osoba uzależniona od alkoholu, przejawiająca skrajnie negatywne nastawienie do oskarżonych z uwagi m.in. na postępowania sądowe p-ko J. G. ze skarg oskarżonej a prezentowana przez pokrzywdzonego wersja wydarzeń stoi w wyraźnej opozycji do zasad doświadczenia życiowego oraz zeznań pozostałych, świadków;*

- *art. 433 § k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k., poprzez brak dokonania przez Sąd odwoławczy rzetelnej i pełnej kontroli instancyjnej w zakresie odnoszącym się do zarzutu apelacji wskazującego na naruszenie przez Sąd Okręgowy art. 7 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., art 7 k.p.k. i art. 2 § k.p.k. tj. sprzeczne z*

wymienionymi przepisami, całkowicie bezkrytyczne zaakceptowanie przez sąd jako pełnowartościowego dowodu opinii wydanego przez biegłego sądowego psychologa M. N. bez przeprowadzenia jakiejkolwiek merytorycznej kontroli istotnej treści tego dowodu wbrew temu, iż opinia ta jest wewnętrznie niespójna, biegły, wydając tą opinię nie wziął pod uwagę faktu, iż pokrzywdzony od wielu lat spożywa alkohol co musi mieć zdecydowany wpływ na zdolności zapamiętania przez pokrzywdzonego (wiedza notoryjna); ponadto wnioski końcowe opinii biegłego psychologa M. N. jakby nie zostały wzięte pod uwagę zarówno przez Sąd I instancji jako i Sąd II instancji - biegły zastosował oceniając pokrzywdzonego słów niedookreślonych nie mogących się ostać w postępowaniu karnym; ponadto zdaje się że oba Sądy nie dostrzegły że biegły w swojej opinii stwierdził: „opiniowany J. G. jest osobą, której ogólny aktualny poziom funkcjonowania intelektualnego kształtuje się poniżej przeciętnej”;

- art. 170 § 1 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie przez Sąd II instancji wniosku dowodowego apelującego tj. wniosku zawartego w pkt 1 b apelacji z dnia 8 kwietnia 2021 roku tj. wniosku dowodowego o przeprowadzenie przez biegłego sądowego psychologa M. N. ponownej opinii J. G. w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy II K [...] prowadzonej przez Sąd Rejonowy w L., w których to dokumentach znajduje się opinia psychiatryczna pokrzywdzonego;

- art. 4 k.p.k. w zw. z art. 9 k.p.k. poprzez fakt, iż zarówno Sąd I instancji jak i Sąd II instancji nie powzięli z urzędu potrzeby zapoznania się ze sprawami, jakie toczą się pomiędzy oskarżoną a pokrzywdzonym co w sposób oczywisty ma duże znaczenie dla oceny relacji pomiędzy oskarżoną a pokrzywdzonym,

- art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny zeznań pokrzywdzonego J. G., wyjaśnień oskarżonych oraz wszystkich świadków a także biegłego sądowego psychologa którzy zeznawali w postępowaniu zarówno przed Sądem I instancji jak również przed Sądem II instancji i uznanie przez oba Sądy, że zeznania J. G. - pomimo iż stoją w sprzeczności z całym materiałem dowodowym, są w pełni wiarygodne, zasługują na pełne uwzględnienie i stanowiły główną podstawę dla Sądu I instancji dla ustalenia stanu faktycznego sprawy, skarżąca wskazując, iż zgodnie z orzecznictwem dowód - w tym przypadku - zeznania pokrzywdzonego J. G. stanowią jedyny dowód, że do

zdarzenia którego mieli się dopuścić się oskarżeni- taki dowód powinien zostać poddany bardzo wnikliwej i wszechstronnej analizie i ocenie, która uwzględnia również wszystkie pozostałe dowody i okoliczności zgromadzone w sprawie (wyrok Sadu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 listopada 2017 r. II AKa [...]).”

Stawiając te zarzuty obrońca wniosła o „*uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania*”.

W odpowiedziach na kasacje Prokurator Rejonowy w Ś. wniósł o ich oddalenie jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacje obrońcy skazanych należało oddalić w trybie przewidzianym w art. 535 § 3 k.p.k. Nadzwyczajny środek zaskarżenia, jakim jest kasacja, może zostać uznany za skuteczny, jeśli skarżący wykaże, że w fazie postępowania odwoławczego doszło do rażącej obrazy prawa, przy czym obraza ta mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Tymczasem podniesione przez obrońcę skazanych zarzuty w większości nawet od strony formalnej nie spełniały wymogów postępowania kasacyjnego.

Opisane w obu kasacjach zarzuty rażącego naruszenia przez sąd odwoławczy art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. miałyby rację bytu, gdyby skarżąca odniosła je do przeprowadzonej na etapie postępowania apelacyjnego czynności przesłuchania świadka N. W. i oceny wiarygodności tych depozycji. Tylko w tym przecież zakresie procedujący w tej sprawie sąd odwoławczy mógł ewentualnie naruszyć reguły oceny dowodów określone w art. 7 k.p.k. Takiego jednak zarzutu pod adresem sądu odwoławczego skarżąca wprost nie wyartykułowała, zwracając jedynie uwagę (w ostatnim z zarzutów kasacji) na rzekomą dowolność oceny m.in. „*wszystkich świadków, a także biegłego psychologa którzy zeznawali w postępowaniu zarówno przed sądem I jak i II instancji*”.

Warto przy tym podnieść, że efektywność zarzutu błędu „dowolności” zależy od precyzyjnego wykazania przez skarżącego konkretnych uchybień uzasadniających stwierdzenie, że zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Wymogom tym niewątpliwie nie odpowiada formuła zarzutu przyjęta przez autorkę obu kasacji, w której ogranicza

się ona jedynie do deklaratywnego zakwestionowania oceny wszystkich dowodów przeprowadzonych w sprawie. Stąd nie mogło być mowy o zasadności zarzutu obrazy art. 7 k.p.k. w odniesieniu do przeprowadzonej przez sąd odwoławczy oceny wiarygodności depozycji N. W..

Odnosząc się natomiast do tej części zarzutów obu kasacji, w których skarżąca zakwestionowała ocenę pozostałych dowodów zgromadzonych w sprawie trzeba stwierdzić, że procedujący w tej sprawie sąd odwoławczy nie mógł naruszyć określonych w art. 7 k.p.k. reguł oceny dowodów, skoro dowodów tych samodzielnie nie oceniał, akceptując jedynie weryfikację materiału dowodowego dokonaną przez sąd *meriti*. Jest zatem oczywiste, że w tej sytuacji podnoszenie pod adresem orzeczenia sądu II instancji zarzutu obrazy art. 7 k.p.k. wymagało od skarżącej jednocześnie sformułowania zarzutu naruszenia art. 433 § 1 i 457 § 3 k.p.k. (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 lutego 2006 r., V KK 254/05). Wprawdzie zarzutu takiego skarżąca nie postawiła (z wyjątkiem dowodu z opinii biegłego psychologa, o czym poniżej), to ubocznie trzeba dodać, że prawidłowość przeprowadzonej przez sąd pierwszej instancji oceny materiału dowodowego została sprawdzona w ramach kontroli odwoławczej przez pryzmat stawianych w apelacji zarzutów. Świadczy o tym jednoznacznie treść uzasadnienia sądu odwoławczego (patrz. str. 4-5 tego dokumentu).

Na gruncie tych rozważań należało ustosunkować się do zarzutu podniesionego w kasacji obrońcy skazanego P. S., a dotyczącego rzekomego uchybienia normie art. 5 § 2 k.p.k. Otóż już na wstępie wymagało przypomnienia, że zarzut naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. nie może być stawiany łącznie z obrazą art. 7 k.p.k., a to z tego powodu, iż naruszenie zasady *in dubio pro reo* możliwe jest jedynie wtedy, gdy sąd w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe i w sposób zgodny z art. 7 k.p.k. ocenił zgromadzone dowody, a pomimo tego z dowodów uznanych za wiarygodne nadal wynikają co najmniej dwie równoprawne wersje faktyczne i organ procesowy rozstrzyga niedając się usunąć wątpliwości, niezgodnie z kierunkiem określonym w przepisie art. 5 § 2 k.p.k. Tymczasem w tej sprawie obrońca zarówno w apelacji, jak i obecnie w kasacji konsekwentnie zgłaszał nieprawidłowości w ocenie podstawy dowodowej, których skutkiem jest - w ocenie skarżącej - błędne ustalenie sprawstwa obojga skazanych. Ponadto o naruszeniu przepisu art. 5 § 2

k.p.k. można by mówić wówczas, gdyby sąd rozstrzygający tę sprawę ustalił, że zachodzą niedające się usunąć wątpliwości i nie rozstrzygnął ich na korzyść oskarżonego, co przecież w tej sprawie nie miało miejsca. Subiektywne wątpliwości obrońcy, wyrażone obecnie w kasacji, nie są wystarczającym powodem dla uznania zasadności naruszenia, o którym mowa w zarzucie.

Niewłaściwie także skarżąca w obu kasacjach zarzuca sądowi odwoławczemu naruszenie art. 170 § 1 k.p.k., skoro podstaw tego uchybienia upatruje ona w nieprawdziwym stwierdzeniu jakoby sąd ten nie uwzględnił wniosku zawartego w apelacji (pkt 1b) o przeprowadzenie przez biegłego sądowego psychologa M. N. ponownej opinii J. G. w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy II K [...] prowadzonej przez Sąd Rejonowy w L., w których to dokumentach znajduje się opinia psychiatryczna pokrzywdzonego. Warto bowiem przypomnieć, że zawarte w apelacji obrońcy wnioski dowodowe (pkt 1 i 2) dotyczyły kwestii dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z zeznań N. W. oraz ustalenia i dołączenia do akt sprawy akt postępowań toczących się przeciwko J. G., w których jako pokrzywdzeni występowali m.in. oskarżeni w tym postępowaniu E. i P. S. oraz syn pokrzywdzonego T. G.. Jeśli zaś chodzi o sformułowany w pkt 1 b apelacji zarzut, to dotyczył on dowolnej oceny dowodu z opinii biegłego psychologa, który w procesie opiniowania pozyskać miał, niedołączoną do akt, kopię opinii psychiatrycznej dotyczącej J. G. sporządzoną w sprawie II K [...], jak i w konsekwencji, naruszenia art. 410 k.p.k. wobec niewprowadzenia tego dokumentu (opinii z akt II K [...]) do materiału dowodowego rozpoznawanej sprawy.

Na fakt złożenia wniosku o przeprowadzenie przez biegłego psychologa M. N. ponownej opinii, nie wskazuje także analiza akt sprawy, w szczególności protokołów rozpraw apelacyjnych, w tym protokołu z dnia 4 sierpnia 2021 r. Z zapisu w tym właśnie protokole wynika jedynie, że obrońca popierając wnioski dowodowe zgłoszone w apelacji wniósł jednocześnie o dołączenie kserokopii opinii psychologa dot. J. G. z akt sprawy II K [...] Sądu Rejonowego w L. z /s w Ś. i wniosek ten sąd odwoławczy oddalił na podstawie art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k.

Powyższe potwierdza zatem, że zamiarem skarżącego, do momentu wydania rozstrzygnięcia przez sąd odwoławczy, gdzie na str. 5 wprost stwierdzono, że podstawą opiniowania biegłego psychologa nie była opinia psychiatryczna

dotyczącą J. G. wydana w innej sprawie (II K [...]), było pozyskanie ww. dokumentu i zaliczenie go w poczet materiału dowodowego tej sprawy. Do momentu wniesienia kasacji obrońca słowem nie wspominał przecież o rzekomej potrzebie, czy to uzupełnienia wydanej w sprawie opinii, czy też wydania nowej opinii.

W takim układzie postawiony obecnie w kasacji zarzut nie mógł okazać się trafny.

Podobnie ocenić należało, tożsame dla obu skarg, zarzut naruszenia art. 4 i 9 k.p.k., w których to unormowaniach skarżąca upatruje podstaw do przeprowadzenia z urzędu przez sądy obu instancji, określonych czynności dowodowych. Trzeba tu zaznaczyć, że oba przywołane przepisy (art. 4 i 9 k.p.k.) wyrażają jedynie ogólne zasady prawa procesowego, które bez wskazania konkretnych przepisów spoza części ogólnej kodeksu postępowania karnego nie mogą stanowić samodzielnych podstaw kasacyjnych. Już choćby z tego względu zarzut ten nie mógł być skutecznie podnoszony. Co jednak istotne, skarżąca precyzując w kasacji jakie to dowody jej zdaniem powinny być przeprowadzone z urzędu, zdaje się pomijać, że kwestia potrzeby zapoznania się z innymi sprawami jakie toczą się pomiędzy stronami tego postępowania, nie była podnoszona przez obrońcę na etapie postępowania przed sądem pierwszej instancji, nie stała się także podstawą do sformułowania przez autora apelacji zarzutu nieprzeprowadzenia tego dowodu z urzędu przez sąd pierwszej instancji (art. 366 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k.). O potrzebie przeprowadzenia tego dowodu skarżący wspomniał wyłącznie składając w środku odwoławczym stosowny wniosek, który rozstrzygnięty został przez sąd drugiej instancji postanowieniem z dnia 4 sierpnia 2021 r. oddalającym wniosek dowodowy apelującego jako spóźniony (art. 427 § 3 k.p.k.).

Przechodząc w końcu do zarzutu nierzetelności i niepełności przeprowadzonej w tej sprawie kontroli odwoławczej, warto na wstępie podkreślić, że o zaistnieniu obrazy przepisu art. 433 § 2 k.p.k. można mówić wtedy, gdy sąd w ogóle nie rozważył wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, zaś o naruszeniu art. 457 § 3 k.p.k. wówczas, gdy nie rozważył ich w sposób rzetelny, a więc wtedy, gdy w uzasadnieniu wyroku brak jest argumentacji uzasadniającej stanowisko sądu w przedmiocie zarzutów i wniosków apelacji, ewentualnie przedstawiona argumentacja zawiera istotne braki.

Tymczasem w tej sprawie skarżąca stawiając zarzut naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. i 457 § 3 k.p.k., polegający jej zdaniem na nierzetelnej i niepełnej kontroli instancyjnej w zakresie odnoszącym się do zarzutu apelacji wskazującego na naruszenie „przez Sąd Okręgowy” (w tej sprawie sądem I instancji był Sąd Rejonowy – przyp. SN) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. i 2 § 2 k.p.k., całkowicie pomija dwie zasadnicze kwestie. Po pierwsze to, że w rzeczywistości takiego zarzutu w apelacji w ogóle nie postawiono (zarzut pkt 1 – naruszenie prawa procesowego tj. art. 7 k.p.k., 410 k.p.k. i 366 k.p.k. oraz pkt 2 błąd w ustaleniach faktycznych) a po drugie, że przedmiotem rozważań apelującego, o czym świadczy również lektura uzasadnienia środka odwoławczego, nie były przecież takie mankamenty opinii sporządzonej przez biegłego M. N., o których mowa w art. 201 k.p.k.

Niezależnie jednak od wadliwej konstrukcji tak postawionego zarzutu, trzeba zastrzec, że co do kwestii weryfikacji przeprowadzonego dowodu z opinii biegłego psychologa, także w kontekście okoliczności wymienionych w art. 201 k.p.k., sąd odwoławczy odniósł się w sposób zupełny, o czym przekonuje treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku (patrz. str. 5 uzasadnienia).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[as]